BENCONT WEEKLY REPORT

ROČNÍK 2017 | ČÍSLO 25

OSOBNÝ BANKROT

Osobný bankrot alebo oddlženie je zákonom upravený proces, ktorým sa fyzická osoba môže zbaviť svojich dlhov. Tento proces upravuje zákon č. 7/2005 Z. z o konkurze a reštrukturalizácii. Naposledy bol tento zákon novelizovaný zákonom č. 377/2016 Z. z. Novela je účinná od 1.marca 2017.

V tomto čísle:

Predaj automobilov v EÚ za máj rástol - dopyt ťahali najmä najväčšie ekonomiky eurozóny, Veľká Británia s výrazným prepadom

Macronova nová strana vyhrala s prehľadom parlamentné voľby vo Francúzsku (307 kresiel z 577)

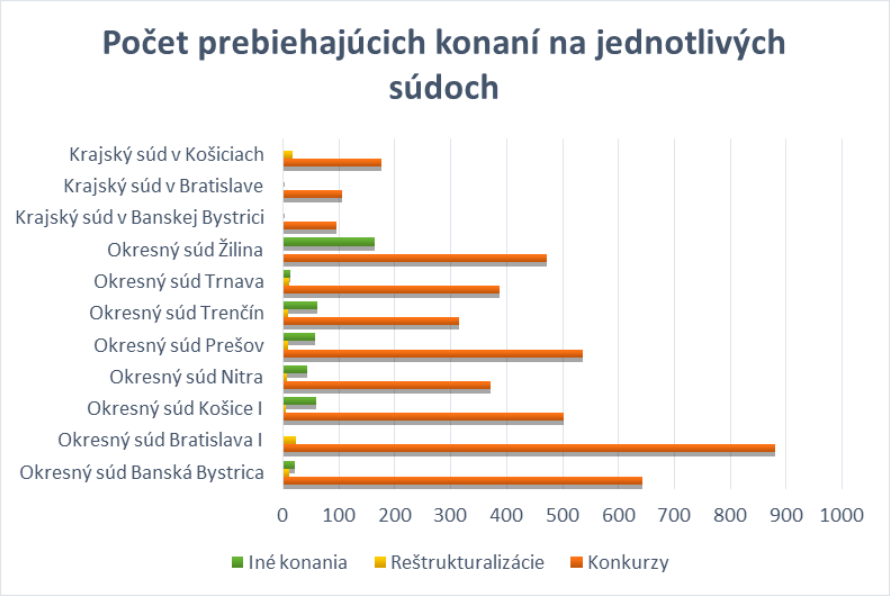
Bank of Japan pokračuje v uvoľnenej monetárnej politike, infláciu sa nedarí udržať na želanej úrovni

Ropa opäť zažíva výrazné prepady, dôvod je vyššia ťažba Líbye, Nigérie a rastúci počet vrtov v USA

Slovensko za máj dosiahlo historicky najnižšiu mieru nezamestnanosti 7,35 %, zároveň eviduje takmer 60 tisíc voľných pracovných miest

Vláda chce sprístupniť osobný bankrot väčšej skupine ľudí. Preto znížila jeho finančnú záťaž. Podľa týždenníka Pravda bolo v roku 2015 podaných 540 tisíc žiadostí o exekúcie. Týmto krokom chceli toto číslo znížiť a poskytnúť ľudom priaznivejšiu alternatívu pre nový začiatok bez dlhov. Nové podmienky majú pomôcť ľudom v začarovanom kruhu (neschopnosť splácať úver riešiť novým úverom). Na to, aby sa dlžník mohol domáhať zbavenia svojich dlhov, musí spĺňať požiadavky stanovené zákonom: fyzická osoba podnikateľ alebo nepodnikateľ, musí byť platobne neschopný (neschopnosť platiť 180 dní po lehote splatnosti aspoň jeden peňažný záväzok), musí mať poctiví zámer (úprimná snaha riešiť svoj dlh v medziach svojich schopností a možností) a musí osvedčiť existenciu exekučného konania. Sú isté druhy pohľadávok voči dlžníkovi, ktorých sa nezbaví: výživné na dieťa, zabezpečená pohľadávka (t. j. dlh zabezpečený napríklad záložným právom), pohľadávka zo zodpovednosti za škodu spôsobenú na zdraví alebo spôsobenú úmyselným konaním, - pracovnoprávne nároky voči dlžníkovi, peňažný trest podľa Trestného konania, nepeňažné pohľadávky, pohľadávka z pôžičky poskytnutej Centrom právnej pomoci (CPP). Dlžník má dve možnosti ako byť oddlžený: konkurz alebo splátkový kalendár. Dlžník podá žiadosť o osobný bankrot, v ktorej uvedie akú možnosť oddlženia si vyberá. Návrh sa podáva na príslušný súd, ktorý je miestne príslušný podľa bydliska dlžníka. Návrh na oddlženie môže podať po novom len dlžník (predtým aj veriteľ). Pričom dlžník musí byť zastúpený len Centrom právnej pomoci alebo advokátom ktorého určí CPP (to má zabezpečiť nestrannosť hodnotenia). Preddavok na odmenu správcu procesu oddlženia je vo výške 500 eur, pred zavedením novely bol 664 eur. Ak dlžník nedisponuje touto sumou môže si ju požičať od Centra právnej pomoci (musí ich splatiť do 3 rokov, bezúročne). Ak si dlžník vyberie možnosť konkurzu, jeho konanie sa začne 15 dní od podania žiadosti. Dlžník nemusí mať žiadny majetok, v minulosti musel mať majetok vo výške 1 660 eur. Po začatí konania sa stopujú výkony rozhodnutia a exekučné konania ani nemôžu začať nové. Dlžník stráca oprávnenie nakladať s majetkom podliehajúcim konkurzu, tieto oprávnenia vkladá do rúk správcu. Veriteľ sa prihlasuje o svoju pohľa-

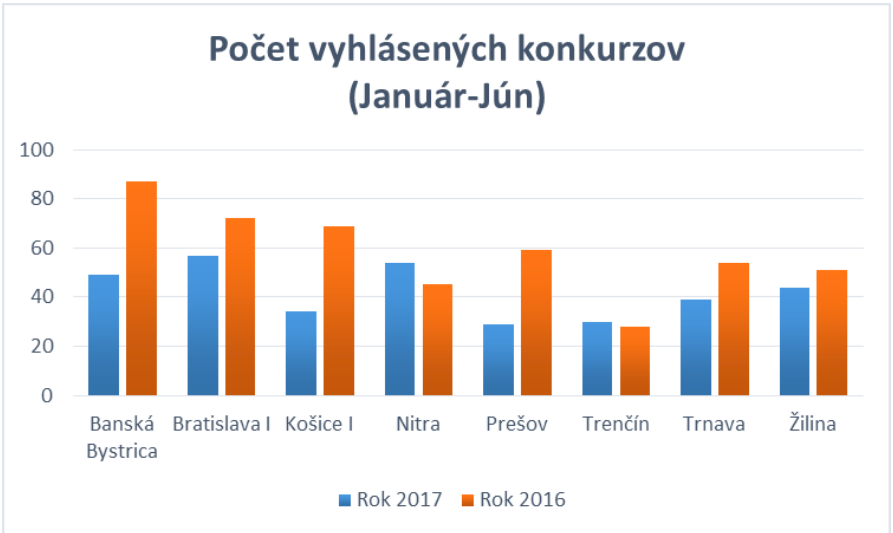
dávku prihláškou. Dostáva právo na pomerné uspokojenie pohľadávky. Ak má dlžník svoj majetok vyšší, začína sa s prípravami na speňaženie a uspokojovanie veriteľov. Celý majetok dlžníka (hmotný aj nehmotný, peňažný aj nepeňažný) sa speňaží a použije sa na uspokojenie veriteľov. Zabezpečené pohľadávky sa uspokoja v zistenom rozsahu a ak nie je možné aby sa uspokojili v plnom rozsahu uspokoja sa ako nezabezpečené pohľadávky. Nezabezpečené pohľadávky sa uspokoja v plnom rozsahu ak je majetok dlžníka schopný ich pokryť. Ak nie uspokoja sa v pomernej výške. Niekedy sa stáva, že síce je pohľadávka zabezpečená napr. záložným právom aj tak sa pri konkurze neuspokojí v plnom rozsahu. Môžu za to pohľadávky, ktoré zákon vyníma z bankrotu. Dlžníkovi má po osobnom bankrote ostať suma 10 000 eur. Ide o takzvanú nepostihnuteľnú hodnotu obydlia, ktorá má chrániť ľudí pre úplnou stratou bývania a životom na ulici (ak nie je daná nehnuteľnosť založená v prospech veriteľa). Aj budúce prijmi zostávajú dlžníkovi. Prihlásené pohľadávky uspokojuje správca na základe rozvrhu. V rozvrhu nie je možné priznať veriteľovi viac, ako si uplatnil v prihláške. Konkurz sa končí uspokojením pohľadávok a oddlžením dlžníka. Konkurz je možné uskutočniť len raz za 10 rokov. Po tomto procese dlžník má už len také záväzky, ktoré vyníma zákon z konkurzu. Ak by sme chceli hodnotiť efektívnosť novej právnej úpravy na základe rýchlosti s akou dokáže právna úprava ochrániť priemerného dlžníka pred veriteľmi, tak sa dopracujeme k zaujímavému číslu. Lehota na objednanie sa do CPP je 2-3 mesiace, ak sú všetky doklady v poriadku a centrum by v deň návštevy podalo návrh na konkurz na súd, tak má súd zákonnú lehotu 15 dní na vyhlásenie oddlženia. Čiže, ak sa dnes rozhodnem, že idem riešiť oddlženie účinky prídu najskôr o 60 - 100 dní. Čo je oproti Českej republike (ochrana dlžníka pred veriteľmi do

2 hodín od podania žiadosti) dlhá doba. Najčastejšie prebiehajúcim konaním sú konkurzy. Jedná sa o jednoduchší spôsob oddlženia ako reštrukturalizácia. Najviac ich prebieha na okresnom súde Bratislava I až 880 konaní, za ním sa ide okresný súd Banská Bystrica kde je o 238 konaní menej. Najmenej konaní prebieha na krajskom súde v Banskej Bystrici (95 konaní).

Medziročne sa počet vyhlásených konkurzov znížil. Aj po novele zákona sa ľudia veľmi nehrnú do osobných bankrotov. Dokonca v r. 2016 bolo viacej konkurzov ako v r. 2017 v tom istom časovom období. Môže za to veľká administratívna záťaž a malá informovanosť občanov o tejto alternatíve. Najväčší prepad vidíme v Banskej Bystrici a v Košiciach.

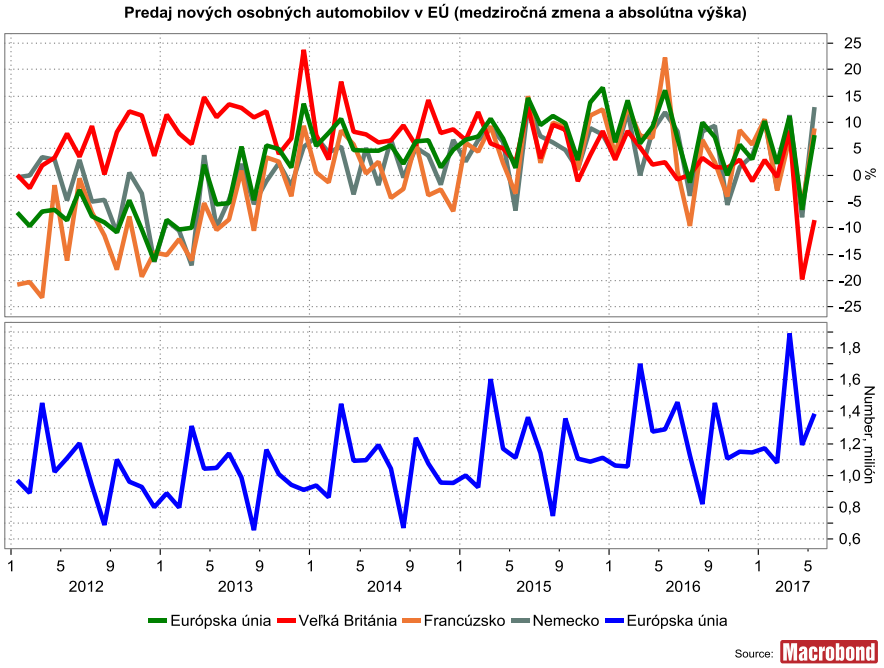
Osobný bankrot chráni dlžníka a exekúcia veriteľa. Dlžník má ochranu CPP a nie je vydaný exekútorom na milosť. Konkurz je jednorazový (raz za 10 rokov). Dlžníkovi sa speňaží celý majetok a ním sa uspokoja veritelia. Zostáva mu nepostihnuteľná hodnota obydlia (10 000 eur, tie však spravuje správca a on rozhoduje, ktoré výdavky dlžníkovi bude hradiť). Po tomto procese je dlžník bez dlhov a ďalšia mzda mu zostáva nedotknutá. Exekúcia sa môže uskutočňovať aj zrážkami zo mzdy, číže v procese exekúcie dlžník spláca svoje dlhy zrážkami zo mzdy pokiaľ nesplní svoje záväzky. Pri speňažovaní majetku mu zostáva len nepostihnuteľná čiastka 165 eur. Exekúciu predajom nehnuteľnosti, v ktorej má povinný prihlásený trvalý alebo prechodný pobyt, možno vykonať výnimočne na základe schvá-

lenia súdu, ak sú vymáhané pohľadávky vyššie ako 2 000 eur a exekútor preukáže, že peňažná pohľadávka nemôže byť vymožená iným spôsobom. Takže ak má dlžník dlhy vyššie ako 2 000 eur, predajú mu nehnuteľnosť a zostáva mu len 165 eur. Pričom pri konkurze mu zostáva 10 000 eur. Pri vysokých pohľadávkach je lepší osobný bankrot ako pokračovať v exekúcií. Po porovnaní týchto dvoch alternatív je lepšie pre dlžníka podstúpiť osobný bankrot. Pri výbere druhej alternatívy oddlženia, splátkového kalendára, dlžník musí spĺňať: všeobecné podmienky, má pravidelný príjem, jeho dlhy neprevyšujú hodnotu majetku a musí byť schopný zaplatiť trovy osobného bankrotu. V takomto prípade súd od doručenia návrhu, za splnenia zákonom stanovených podmienok, do 15 dní uznesením poskytne dlžníkovi ochranu pred veriteľmi, ustanoví správcu a uloží dlžníkovi povinnosť, aby zložil na účet správcu paušálnu náhradu. Správca do 45 dní od zloženia odmeny preskúma pomery dlžníka a podľa toho zostaví návrh splátkového kalendára. Návrh na splátkový kalendár bude určený tak, aby dlžník uspokojil minimálne 30% nezabezpečených dlhov (koľko percent bude dlžník povinný splatiť počas 5 rokov určí súd v rozpätí od 30% do 100%). Všetky iné konania na súde, v ktorých sa uplatňuje pohľadávka proti dlžníkovi, súd po určení splátkového kalendára zastaví. Konania o nedotknutých pohľadávkach naďalej prebiehajú. Táto alternatíva je vhodná najmä pre dlžníkov, ktorých hodnota majetku prevyšuje hodnotu dlhov, chcú si zachovať svoj majetok a majú príjem, z ktorého môžu splácať svoje dlhy po dobu 5 rokov. Pri tejto alternatíve dlžníkovi zostáva majetok ale jeho budúce príjmy budú znížené o splátky veriteľom. Zatiaľ čo pri konkurze sa dlžníkovi berie majetok na speňaženie a zostávajú mu budúce prijmi v plnej výške. Táto novela môže zmeniť poskytovanie úverov bez ručenia. Ľudia, ktorí prešli osobným bankrotom sú zaevidovaní v registri úpadcov, ktorý je verejne dostupný, ale nijako im nebráni v ďalšom zadlžovaní (to bude na rozhodnutí veriteľa či dotyčnému dlžníkovi zo zoznamu poskytne novú pôžičku). Po celom procese je dlžník bez dlhov, len zapísaný v registri. S prijateľnejším bankrotom sa zvyšuje riziko bánk, že ich neplatiči túto možnosť využijú. Pri konkurze dlžník nemusí mať žiadny majetok a môže dôjsť k nulovému uspokojeniu veriteľov. Takéto pohľadávky sú už pre banku nevymáhateľné. Jediná možnosť ako môže byť takáto pohľadávka splatená je, že dlžník zdedí, dostane do daru, vyhrá v lotérií väčší majetok (najneskôr do 6-tich rokov od oddlženia). Aspoň polovicu týchto príjmov musí ponúknuť svojím veriteľom, ktorí neboli plne uspokojení. V opačnom prípade pôjde o nepoctivý zámer, pre ktorý môže byť celé oddlženie zrušené a dlžník získa všetky svoje dlhy naspäť. Pri druhej alternatíve, splátkový kalendár, veriteľom sa splatí minimálne 30% z ich pohľadávky. Čo je lepšia správa ako nulové uspokojenie. Ale pri výbere tejto alternatívy musí mať dlžník majetok. Zákon je nastavený čisto na ochranu dlžníka. Môžu sa v ňom nájsť špekulanti, ktorí pred bankrotom „prídu“ o majetok (prepíšu ho na iných ľudí), číže v dobe konkurzu nebudú mať žiaden majetok (správca pred schválením osobného bankrotu však pozerá na 3-ročnú históriu výdavkov a majetku – zisťovanie poctivého zámeru). Vysoká ochrana sa ukazuje aj v znížených poplatkoch aj v zvýšení nepostihnuteľnej čiastky (10 000 eur). No predsa aj tento zákon má svoje nedostatky. Nevýhoda pre dlžníka je veľká administratívna záťaž. Pri návšteve CPP musí doniesť a vyplniť rôzne žiadosti a zoznamy a dúfať, že ich vyplnil správne. Inak sa celý proces časovo natiahne. Škoda, že CPP nemá prístup do Centrálneho registra exekúcií. Znížila by sa časová a administratívna náročnosť. Dlžník by nemusel dokladať doklad o tom, či proti nemu je vedené exekučné konanie (doklad nesmie byť straší ako 30 dni). Ako je už vyššie uvedené časová náročnosť je tiež veľký problém pre dlžníka ktorý sa chce rýchlo zbaviť svojich dlhov. Počas čakacej doby môže prísť k prípadu, že exekútor zoberie dlžníkovi aj tie finančné prostriedky ktoré by si po bankrote mohol ponechať. Podľa brožúry, ktorú má na svojom internetovom portáli CPP, dlžník má právo na poskytnutie právnej pomoci ak uzavrel s centrom dohodu o splátkach pôžičky poskytnutej centrom. Takže aj keď dlžník má tieto peniaze k dispozícií musí si ich požičať od CPP. Inak ho nezastúpia. Pre skupinu tých, ktorí sú radšej nezamestnaní ako by im mali automaticky zo mzdy zrážať poplatky, môže novela zákona priniesť pozitívne výsledky. (lp)

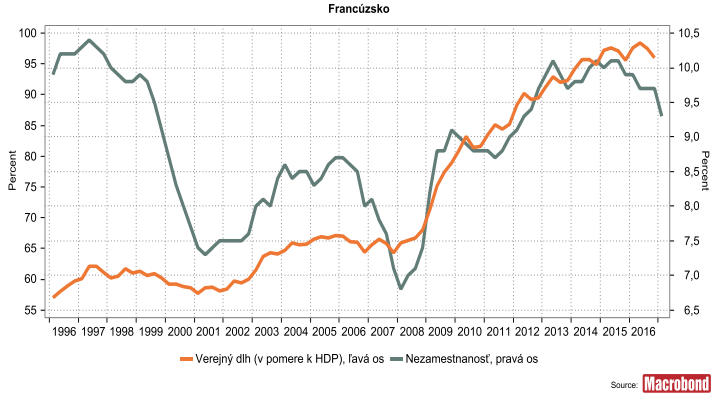
Predaj automobilov v EÚ opäť so silnými číslami

Predaj osobných automobilov v Európskej únii dosiahol za máj výšku 1,39 mil. kusov. Jednalo sa tak o tretí najsilnejší májový predaj v histórii (po rokoch 2006 a 2007). Oproti máju 2016 sa počet predaných kusov zvýšil o 7,6%, čo síce nepatrí medzi najsilnejšie medziročne nárasty no aj tak značí pokračovanie silného dopytu. Dobrou správou je najmä to, že sa dopyt zotavil po slabých aprílových číslach, a to najmä v krajinách s najväčším dopytom po automobiloch – Nemecku, Francúzsku, Taliansku a Španielsku. Najmä v Nemecku, ktoré je najväčším importérom automobilov vyrobených na Slovensku, bol medziročný nárast predaja najsilnejší, keď dosiahol až 12,9%. Problémom však stále ostáva Veľká Británia. Tá v apríli zažila masívny medziročný prepad predaja až o 19,8%, pričom v máji pokračovala s prepadom, tento krát o miernejších, no aj tak výrazných 8,5%. Slabší predaj vo Veľkej Británii má na svedomí viacero faktorov. Veľký vplyv tu samozrejme má prepad hodnoty britskej libry, ktorá má voči euru od referenda o Brexite v roku 2016 o viac než 10% nižšiu hodnotu. Keďže je drvivá väčšina automobilov do Veľkej Británie importovaná, tak slabšia libra automaticky znamená vyššiu cenu automobilov v tejto mene. Ďalšími faktormi sú zvýšenie daní z motorových vozidiel a zvýšenie poistného vo Veľkej Británii a takisto aj zvýšenie cien benzínu. Aj keď ostatné veľké ekonomiky EÚ vykazujú slušné čísla, slabší dopyt vo Veľkej Británii, ktorá je druhým najväčším spotrebiteľom v EÚ, má na celkový predaj značný vplyv. Zlé správy sú to aj pre Slovensko, keďže je Veľká Británia druhým najväčším importérom automobilov zo Slovenska. (rb)

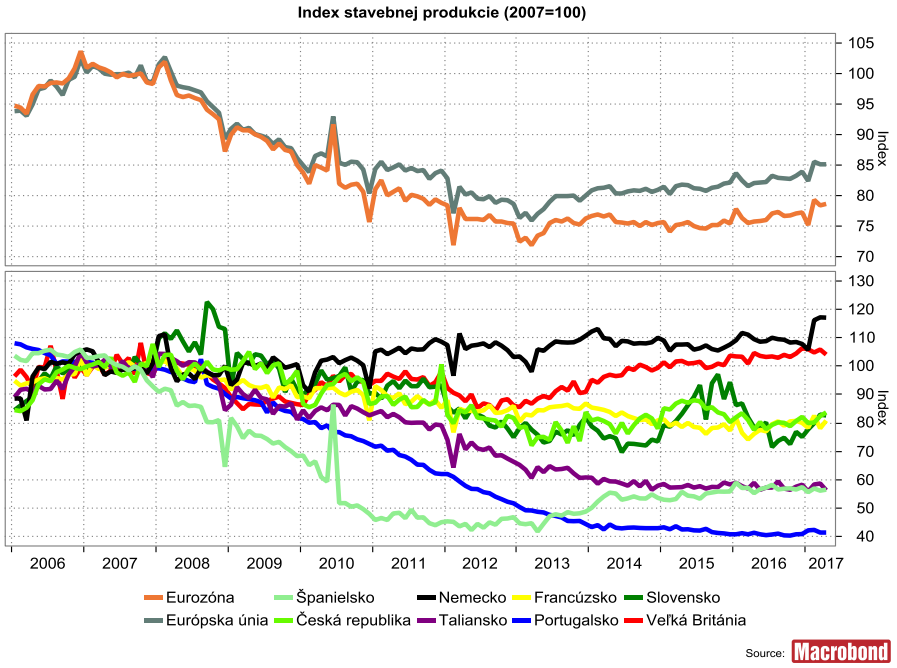
Macronova strana vyhrala parlamentné voľby

Parlamentné voľby vo Francúzsku sa konajú vždy tesne po prezidentských voľbách a spravidla vyhráva strana víťaza na prezidentských volieb. Preto aj v terajších parlamentných voľbách nebolo prekvapením, že vyhrala strana nového francúzskeho prezidenta Emanuela Macrona Le Republique En Marche (získa 308 z 577 kresiel). Macronova moc sa teda upevnila aj týmito voľbami a francúzski voliči ukázali, že chcú vidieť zmenu na politickej scéne oproti tradičným stranám. Z ekonomického hľadiska postavil Macron svoju kampaň na troch základných pilieroch – fiškálna konsolidácia, konkurencieschopnosť a väčšia integrácia Francúzska smerom ku EÚ. Pri fiškálnej konsolidácií plánuje Macron najmä zefektívniť vládne výdavky. Usporiť chce redukciou pracovných miest vo verejnom sektore o zhruba 120 tisíc, modernizáciou verejnej správy a zefektívnením výdavkov v zdravotníctve. Z hľadiska konkurencieschopnosti plánuje zmeny v daňovom systéme (vrátane redukcie korporátnej dane z 33 na 25%) a flexibilnejší pracovný trh, čím zníži nezamestnanosť, ktorá vo Francúzsku predstavuje dlhodobý problém. Macron je známy svojím postojom ku EÚ, kde si predstavuje hlbšiu integráciu Francúzska, nie len na monetárnej úrovni ale aj na fiškálnej úrovni. Výhrou prezidentských a aj parlamentných volieb sa ukázalo, že Francúzi majú v Macronovú, 14-mesiacov starú stranu dôveru. Teraz je na ňom a na jeho poslancoch aby predvolebné plány zrealizovali. (rb)

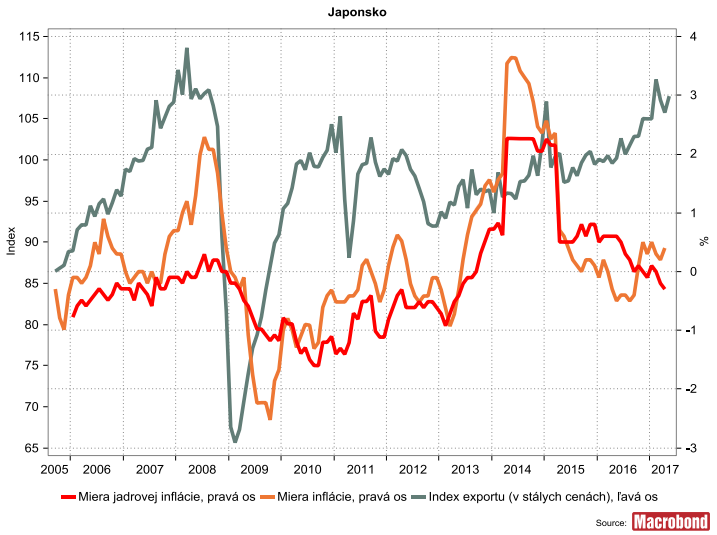
Stavebníctvo v eurozóne má stále problémy

Stavebníctvo bolo sektorom, v rámci ktorého pred hospodárskou krízou vznikla najväčšie bublina, pričom po jej prasknutí tento sektor zažil najväčší pád. Stavebná produkcia kontinuálne klesala až do roku 2013, kde dosiahla dno a zastabilizovala sa. Od vtedy postupne narastá, no len veľmi pomalým tempom. Za prvé 4 mesiace roku 2017 sme zatiaľ videli jedny z najpozitívnejších čísel. V eurozóne v apríli stavebná produkcia medzimesačne vzrástla o 0,3% a medziročne až o 2,7%. Vzhľadom na posledné roky sú to naozaj dobré čísla, no otázne zostáva, či takýto rast bude aj zachovaný. Stavebníctvo je totiž odvetvie so silnou výpovednou hodnotou o stave ekonomiky. Podobne ako pri iných ukazovateľoch aj tu vidíme prehlbujúci sa rozdiel medzi eurozónou a EÚ. Eurozóna stále viac zaostáva a to aj napriek tomu, že pred krízou naopak EÚ predbiehala. V stavebníctve začínajú vznikať čoraz väčšie rozdiely medzi jednotlivými krajinami. Zatiaľ čo v Nemecku stavebná produkcia dosahuje o 17% vyšší output ako v roku 2007 a Veľká Británia o 4%, Francúzsko alebo Slovensko a Česko dnes dosahujú o 15-20% nižší output. Potom sú tu krajiny ako Španielsko a Taliansko, ktorých output je o 45% nižší ako pred krízou alebo aj Portugalsko, kde je output stavebníctva až o 60% nižší. Vidíme teda, že bublina v stavebníctve bola v niektorých krajinách naozaj obrovská. V prípade Talianska a Portugalska dokonca ešte dnes, 10 rokov po kríze stavebníctvo nepreukázalo známky zotavenia sa a stále naďalej klesá. (rb)

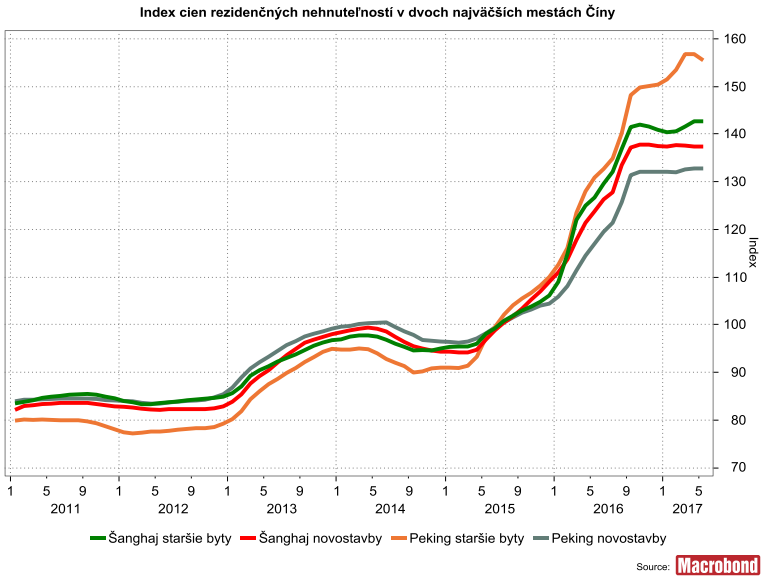
Bank of Japan ponecháva monetárne stimuly

Japonská centrálna banka ponechala monetárnu politiku na svojom júnovom zasadnutí nezmenenú. Úrokové sadzby pre prebytočné rezervy komerčných bánk tak ostávajú na nezmenenej úrovni -0,1% a nákup vládnych dlhopisov centrálnou bankou bude ďalej pokračovať tempom 80 biliónov jenov ročne. Guvernér centrálnej banky vyjadril, že takto agresívnu monetárnu politiku bude centrálna banka realizovať dovtedy, kým sa miera inflácie nedostane nad úroveň 2% a ukáže sa, že na nej dokáže zotrvať aj dlhšiu dobu (t.j. nie pokiaľ 2%-nú infláciu vyvolajú externé šoky ako ceny ropy alebo ceny potravín). Dosiahnuť 2%-nú infláciu v Japonsku sa však za posledných 20 rokov podarilo len 3 krát, pričom na tejto úrovni nikdy neostala dlhšie ako 1 rok. Súčasné predikcie BoJ hovoria o 1,4%-nej inflácií v rokoch 2017 a 2018, čo znamená, že centrálna banka v súčasnosti neplánuje monetárne stimuly utiahnuť ani v nasledujúcich rokoch. Inflačné vyhliadky síce zatiaľ nevyzerajú potešujúco, no centrálna banka zároveň zvýšila svoje predikcie rastu reálneho HDP z 1,5% na 1,6%. Pokrok vidí najmä v spotrebe domácností, ktorá je kľúčovým prvkom pre dosiahnutie udržateľného hospodárskeho rastu. Okrem toho pri zotavení japonského hospodárstva prikladá významnú úlohu aj exportu, ktorému sa v poslednej dobe takisto začalo dariť. (rb)

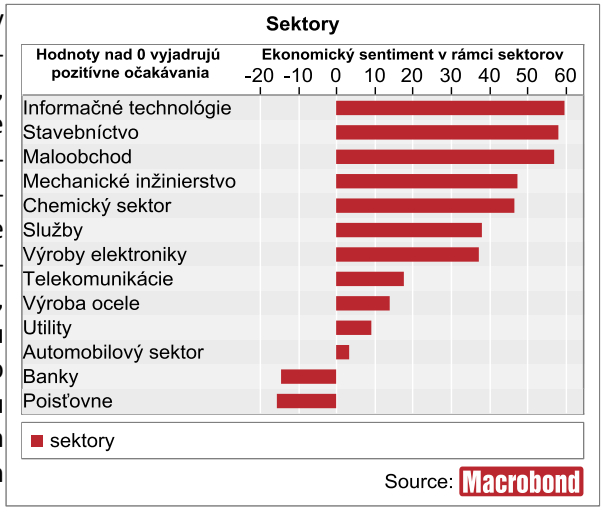
Ceny bytov v Číne sa po vysokom raste zastavili

Ceny bytov v Číne sa v pokrízových rokoch prevažne pohybovali na rovnakej úrovni. Zmena prišla v roku 2013, keď trh ožil, zvýšila sa výstavba a ceny vzrástli zhruba o 15%. V roku 2014 sa však už začal prejavovať prebytok bytov a ceny zažili miernu korekciu o 5%. V roku 2015 však podobne ako na Slovensku vypukol na čínskom realitnom trhu veľký boom, ktorý sa prejavil na silnom cenovom raste. V prípade Číny predstavoval tento cenový rast okolo 40-60% v priebehu necelých dvoch rokov, čo sú naozaj extrémne vysoké čísla. Hlavný faktor vysvetľujúci prudký rast je vysoká urbanizácia. V súčasnosti zhruba 55% celkovej populácie Číny žije v mestách, zatiaľ čo pred 10 rokmi to bolo 45%. Každoročný nárast o zhruba 1% znamená, že sa v Číne ročne do miest presťahuje zhruba 13-14 miliónov obyvateľov. Okrem toho sa po prebytku nehnuteľností a prepade cien v roku 2014 pozastavila nová výstavba, ktorá sa začala znovu rozbiehať až v roku 2016 a preto previs dopytu nad ponukou vyvolal rast cien. K tomu sa pridala aj uvoľnenejšia menová politika, podobne ako v EÚ a v USA. Okrem týchto faktorov však výrazne zavážil aj špekulačný dopyt po nehnuteľnostiach. V Číne totiž nie je až tak veľa investičných príležitostí, kvôli obmedzenému prístupu na zahraničné kapitálové trhy. Jednou možnosťou sú bankové produkty, tie však v súčasnosti ponúkajú nízke zhodnotenie. Ďalej to sú investície do čínskeho akciového trhu, ktorý však po prepade v roku 2015 stratil na popularite. Ako atraktívnejšia možnosť sa však predstavuje investícia do nehnuteľností. Za nárastom cien teda vo veľkej miere mohol stáť špekulačný dopyt. To by znamenalo, že ceny bytov vytvorili bublinu. Tomuto predpokladu zodpovedá aj zastavenie cenového rastu, ku ktorému došlo v druhej polovici roku 2016. Ceny nehnuteľností sa od vtedy skoro vôbec nepohli, a objavuje sa otázka, čo nestoja pred ďalším prepadom. (rb)

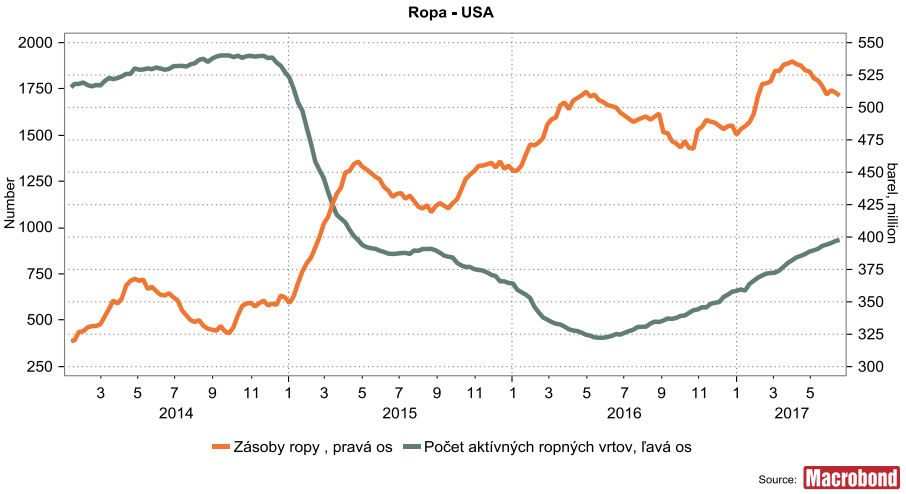
Indikátor ZEW v júni poklesol

Indikátor ZEW v júni 2017 poklesol a dostal sa na úroveň 18,6 bodu. Daný indikátor hodnotí očakávanú situáciu v Nemecku na najbližších 6 mesiacov. Medzimesačne poklesol o 2 body a poklesol taktiež aj medziročne o 0,6 bodu. Podľa jednotlivých sektorov najlepšie očakávania sú v informačných technológiách, kde ZEW dosahuje skoro 60 bodov a v stavebníctve s 58,1 bodmi. Na druhej strane v oblasti bánk a poisťovní nevidia analytici situáciu na najbližších 6 mesiacov pozitívne a majú negatívne očakávania, keďže sa nachádzajú v záporných hodnotách. Medzimesačne klesli spomínané dva sektory, spolu s automobilovým o 4,8 bodu a s informačným o 0,5 bodu. Aj napriek tomu, že sa očakávaná situácia v informačnom sektore oproti máju znížila, stále spomedzi ostatných sektorov dosahuje najlepšie očakávania. Hodnotí sa taktiež súčasná situácia v Nemecku, ktorá sa dostala na úroveň 88 bodu, čo je najvyššia hodnota od roku 2011. Podľa analytikov a ekonómov, ktorí hodnotia danú situáciu, chýba Nemecku ešte 12 bodov k úplnej spokojnosti. Čiže k 100 bodom, čo predstavuje maximum. Podľa oblastí, ktoré sa sledujú, k medzimesačnému zhoršeniu ZEW došlo hlavne kvôli poklesu v očakávaniach v krátkodobých a dlhodobých úrokových sadzbách a vo výmenných kurzoch. Na druhej strane oproti máju sa zlepšila očakávaná situácia vo vývoji inflácie, indexov akciového trhu a v komoditách (ropa). (mm)

Cena ropy prudko klesá

Dohoda OPEC-u o znižovaní ťažby ropy, ktorá bola uzavretá ešte v novembri 2016 a plniť sa začala v januári 2017, nespĺňa cieľ, aký sa očakával. Znížením ťažby sa mala stabilizovať cena ropy, ktorá ale momentálne klesá. Cena ropy Brent je aktuálne na úrovni 44,76 USD/barel, čo je najnižšia cena za barel od novembra 2016. Taktiež klesá aj cena WTI, ktorá je na úrovni 42,51 USD/barel, čo je najnižšia hodnota od augusta 2016. Za prudkým znižovaním ceny stojí viacero faktorov. Je to hlavne Líbya, ktorá síce patrí k členom OPEC, ale spolu s Nigériou a Iránom nepatrí do dohody o znížení ťažby kvôli konfliktom, ktoré v týchto krajinách prebiehajú. Ťažba ropy v Líbyi sa zvyšuje a dosahuje približne 885 000 barelov denne. Ešte v roku 2014 denná ťažba bola na úrovni približne 250 000 barelov. Produkciu ropy zvýšili aj Irán a Nigéria, ale nie v takom rozsiahlom množstve ako Líbya. Cenu ropy nadol tlačí aj produkcia USA, kde sa zvyšuje počet ropných vrtov, ktorých je 933. Denná produkcia v USA dosahuje 9,35 mil. barelov, čo je najviac od roku 2015. Zásoby ropy v USA sa síce znížili medzimesačne približne o 10 mil. barelov, stále ale dosahujú vysoké hodnoty. Keďže sa očakáva ešte väčšie zvýšenie produkcie v Líbyi a taktiež sa zvyšuje aj produkcia v USA, je možné, že cena ropy bude klesať aj naďalej. (mm)

Volkswagen v ostrom štrajku

Od utorka (20.6.) sa výroba v bratislavskom závode Volkswagenu pozastavila a pracovníci vstúpili do štrajku. Denná odstávka znamená o približne 1,1 tisíc menej vyrobených vozidiel čo pri súčasných cenách vozidiel znamená straty v tržbách v desiatkach miliónov eur. Dôvodom štrajku je nesplnenie požiadaviek odborov zastupujúcich zamestnancov Volkswagenu. Tí požadovali 16 % navýšenie mzdy (v 2 etapách). Po neúspešnom prvom kole odbory znížili požiadavku na 13,9 % navýšenie. Vedenie spoločnosti však stále trvá na maximálne 9 % v etapách a taktiež jednorázovú platbu 350 eur či prehodnotenie 13. a 14. platov. Samotné platy vo Volkswagene patria medzi najvyššie medzi zamestnávateľmi na Slovensku vôbec. Samozrejme, že nemôžeme vychádzať z priemerného platu na Slovensku kde sú výrazné rozdiely medzi krajmi. Pri nenájdený kompromisu na najbližšom kole rokovaní medzi vedením spoločnosti a odbormi tak bude štrajk pokračovať. Výsledok nech bude akýkoľvek poukazuje na viacero skutočností. Už tento krátky výpadok sa premietne do vývoja priemyslu za tento mesiac. Rovnako tak môžeme mierne zníženie pocítiť aj pri exporte. Podľa belgického think-thanku Cidic ma automobilový priemysel na Slovensku 25 % podiel na celej ekonomike. Volkswagen ako najväčší z trojice hlavných závodov tak pokrýva značnú časť výroby ale aj dodávateľov. Ročný obrat závodu v Bratislave predstavuje 10 % ročného výkonu celej ekonomiky (ročný obrat pod 8 mld. eur pri HDP 80,9 mld. eur v bežných cenách za rok 2016). Druhým faktom je, že práve nižšie mzdy rozhodovali v prospech Slovenska pri smerovaní závodov zo západu. Tento stimul však už v prospech Slovenska nefiguruje až tak (keďže sú v únii ekonomiky s výrazne nižšou mzdovou úrovňou) čoho dôkazom bol aj Jaguar Land Rover, ktorý sa nerozhodol pre lacnejšie štáty. Okrem miezd totiž už rozhoduje aj faktor zabezpečenia ostatnej infraštruktúry a dostupnosť kvalifikovanej pracovnej sily (výroba automobilov sa tiež posunula od vysokého podielu ľudskej práce k obsluhovaniu technologicky náročných strojov s vysokou produktivitou). Ak sa budúce firmy budú rozhodovať len pre umiestnenie dielne a nie high-tech výrobu tak uprednostnia štáty s výrazne lacnejšou pracovnou silou. Ak však aj u nás v súčasnosti vyrábame automobily na najvyššej svetovej úrovni (bratislavská pobočka bola už druhý krát po sebe ocenená ako najmodernejšia v rámci koncernu Volkswagen) tak tomu by sa mali prispôsobovať aj ohodnotenie zamestnancov. Vzhľadom na vysoké straty a odhodlanie odborov sa dohoda črtá veľmi skoro. Výsledok ako taký môže však ovplyvniť aj rozhodovanie ostatných v tomto odvetví a vývoj ekonomiky ako taký. (jp)

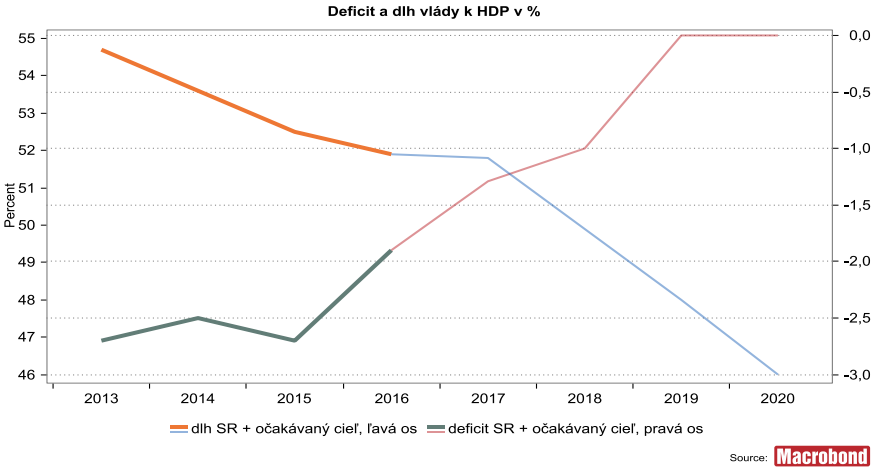
Historicky najnižšia miera nezamestnanosti

Miera nezamestnanosti na Slovensku prekonala historicky najnižšiu úroveň, ktorá bola donedávna zaznamenaná ešte v roku 2008 a to 7,36 %. Predchádzajúci mesiac, v máji bola táto úroveň prekonaná na 7,35 %. Medzimesačne klesla o 0,39 %, pričom od marca sú medzimesačné zníženia približne rovnaké o 0,3 až 0,4 %. Medziročne pokles predstavoval 2,1 %. Spomedzi krajov opäť najnižšiu úroveň nedosahuje Bratislavský kraj (3,64 %) ale Trnavský kraj (3,22%). Na druhej strane najvyššia nezamestnanosť je na východe v Prešovskom (12,20 %) a v Košickom kraji (11,88 %). V rámci miest viacero dosahuje nezamestnanosť nižšiu než 3 % a najviac ich je práve v Trnavskom kraji. V tomto kraji sa nachádza aj mesto s najnižšou nezamestnanosťou –Piešťany s 2,40 %. Okrem disponibilného počtu uchádzačov o zamestnanie (UoZ), ktorí sa medzimesačne znížili o 10 713 osôb, znížil sa aj počet nedisponibilných UoZ o 1 106 osôb. Prispelo k tomu hlavne zníženie v skupine osôb s absolventskou praxou a dobrovoľníctvom. Podľa profesie najviac evidovaných nezamestnaných na Slovensku je v skupine „pomocní a nekvalifikovaní pracovníci“ (30 100 osôb) a „pracovníci v službách a obchode“ (16 872 osôb). Pozitívnym javom je, že okrem zníženej krátkodobej nezamestnanosti medzimesačne o 1 908 osôb, sa znížila aj dlhodobá nezamestnanosť (nad 12 mesiacov) o 6 275 osôb. Počet voľných pracovných miest (VPM) v máji bolo 59 926 miest, čo oproti aprílu predstavuje nárast 9 753 miest. Podľa profesie najviac VPM je v oblasti operátorov a montérov strojov (21 803) a v oblasti kvalifikovaných pracovníkoch a remeselníkoch (11 281). (mm)

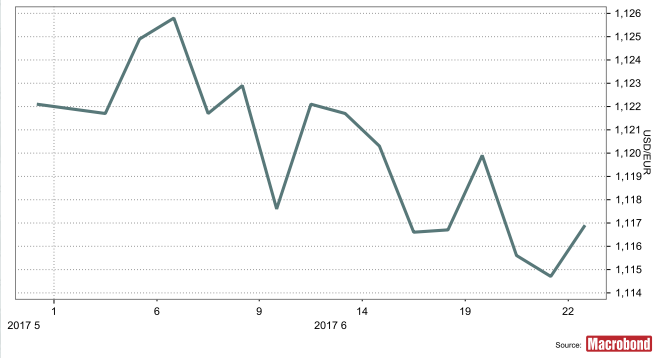
Dlh a deficit Slovenskej republiky

Na najbližšej schôdzi parlamentu by sa malo prerokovať uvoľnenie dlhovej brzdy. Podľa vlády SR finančné prostriedky potrebujú hlavne na infraštruktúrne projekty (diaľničné a železničné stavby). Dlhová brzda má zamedziť nárastu dlhu, pričom zákon obsahuje aj sankčné pásma o prekročení stanovenej hranice dlhu. Ak by sa dlhová brzda uvoľnila, môže dlh výrazne vzrásť. V roku 2016 dosiahol dlh verejnej správy 51,9 % HDP. Takže momentálne sa nachádzame v prvom sankčnom pásme v rozmedzí 50-53 % HDP. Toto pásmo znamená, že ministerstvo financií (MF) SR musí zasielať NRSR zdôvodnenia výšky dlhu spolu s návrhmi na jeho zníženie. Podľa Programu stability SR na roky 2017-2020 by mal hrubý dlh do roku 2020 poklesnúť na 46 %, čím by sa vyhol aj prvému sankčnému pásmu. Zrýchľovanie poklesu by sa malo začať v roku 2018. Keďže sa plánuje uvoľnenie dlhovej brzdy, je možné, že zadlženie sa výrazne zvýši a predpokladaná výška dlhu na rok 2020 nebude dosiahnutá. Podľa spomínaného Programu stability SR by v roku 2019 mal byť dosiahnutý vyrovnaný rozpočet, čo znamená nulový deficit. V roku 2018 sa plánuje deficit na úrovni 0,5 % HDP. Na rok 2017 je schválený deficit na 1,29 % HDP a v roku 2016 bol 1,9 % HDP. Predchádzajúci materiál Programu stability SR definoval vyrovnaný rozpočet už v tomto roku čo sa aj napriek lepšiemu rastu ekonomiky a zvýšeným daňovým príjmom nepodarilo dosiahnuť. Pri otvorení dlhovej brzdy bude otázne dodržiavanie plánov a znižovanie deficitu verejných financií. (mm)

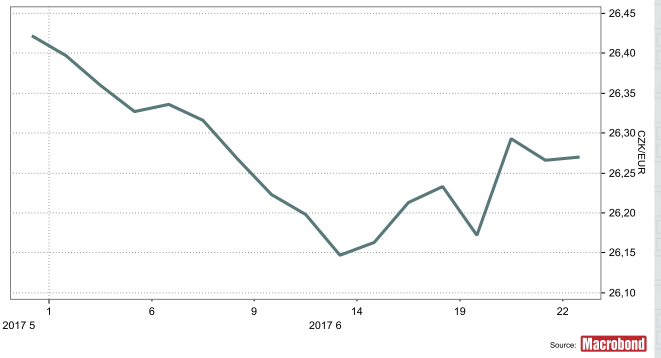
AKTUÁLNY VÝVOJ NA TRHOCH

EUR/USD

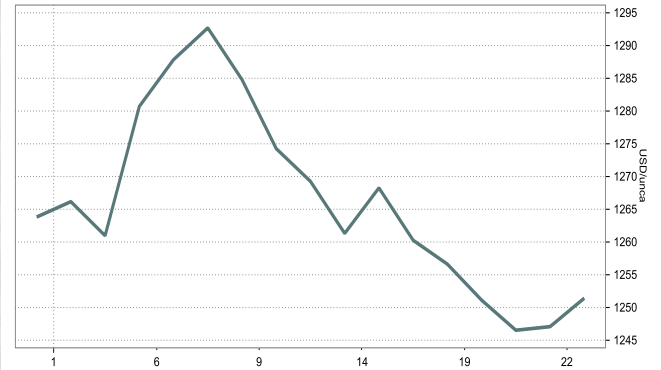
Source: Macrobond

EUR/CZK

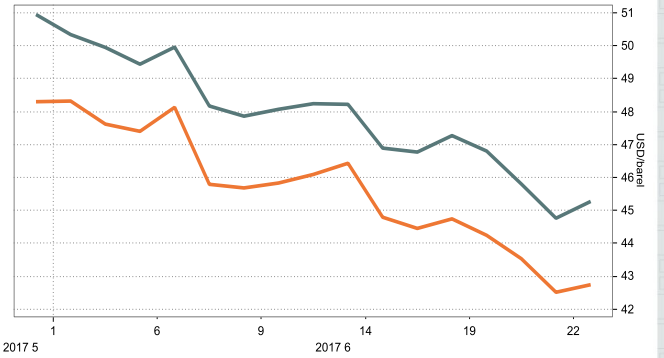
Source: Macrobond

ZLATO

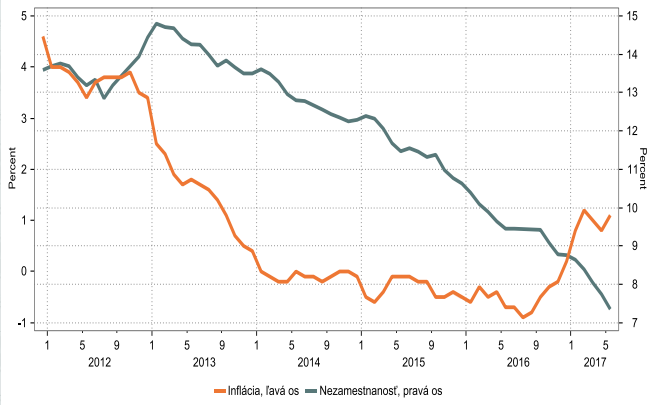
Source: Macrobond

ROPA

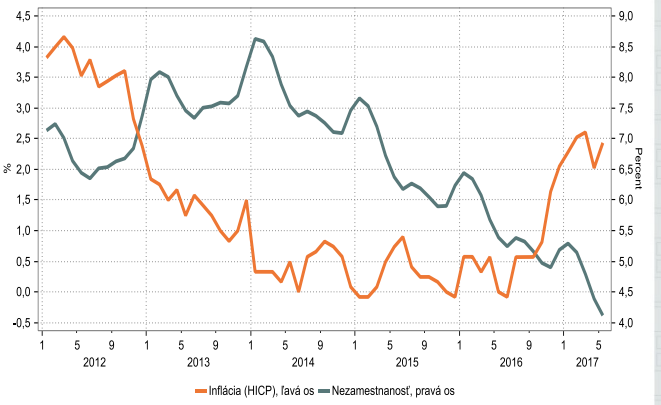
Source: Macrobond

SLOVENSKO

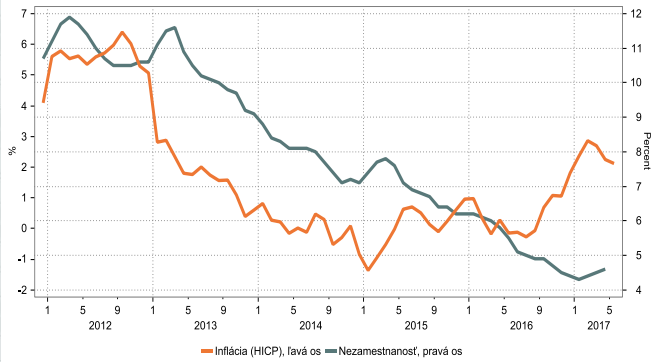
Source: Macrobond

ČESKÁ REPUBLIKA

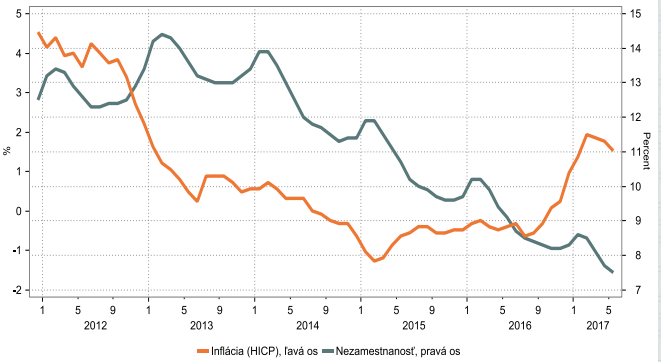
Source: Macrobond

MAĎARSKO

Source: Macrobond

POĽSKO

Source: Macrobond

SPRÁVY Z FINANČNÝCH TRHOV

→ Energetický gigant Enel, ktorý má cez spoločnosť Slovak Power Holding BV 33%-ný podiel na Slovenských elektrárňach kupuje spoločnosť EnerNOC, ktorá je situovaná v Spojených štátoch. EnerNOC sa zaoberá primárne vývojom softvérov a zariadení využívaných v energetickom priemysle. Obchod bude mať pre Enel primárne hodnotu v zlepšení služieb poskytovaných svojim klientom a v zefektívnení ich výdavkov na elektrickú energiu. Enel kupuje všetky akcie spoločnosti EnerNOC v cene 7,67 dolárov za akciu, čo znamená hodnotu obchodu vo výške zhruba 300 mil. dolárov.

→ Britská spoločnosť Diageo, svetovo druhý najväčší výrobca destilátov kupuje prémiovú značku tequily Casamigos, ktorej spoluzakladateľom je herec Geore Clooney. Hodnota obchodu je 1 miliarda dolárov. Diageo je známa najmä značkami ako Baileys, Johnnie Walker, Smirnoff alebo Guinness. V roku 2016 dosiahla tržby 15,6 miliárd libier a spolu zamestnáva 33 tisíc ľudí. Dlho figurovala ako svetovo najväčší výrobca destilátov, kým ju v apríli 2017 nepredbehol čínsky výrobca Kweichow Moutai.

→ Energetický trh v Spojených štátov čaká veľká akvizícia. Spoločnosť EQT, jeden z najväčších producentov zemného plynu kupuje svojho konkurenta Rice Energy za 6,7 miliardy dolárov. Po akvizícií bude produkčná kapacita EQT presahovať 100 miliónov m^3 zemného plynu, čo je zhruba o 15 miliónov viac ako súčasný najväčší producent zemného plynu v Spojených štátoch Exxon Mobil.

Tento dokument je publikovaný pre spoločnosti skupiny BENCONT , a môže byť reprodukovaný a ďalej šírený len s jej písomným súhlasom. Informácie v tomto dokumente boli získané z externých zdrojov, ktoré boli spoločnosťou považované za spoľahlivé.

Matúš Jančura
Hlavný analytik, Bencont INVESTMENTS
jancura@bencont.sk

Jozef Prozbík
Analytik, Bencont INVESTMENTS
prozbik@bencont.sk

Analytici:
Nebesník Martin, Bruchánik Rudolf
Medvecová Miroslava
Prosňáková Lucia

Vajnorská 100/A
831 04 Bratislava
www.bencont.sk

BENCONT INVESTMENTS BENCONT GROUP BENCONT DEVELOPMENT